

A nyelvészet és az idegen nyelv alkalmazása az iparban

Ma már közzismert és általánosan elfogadott az a megállapítás, hogy az idegen nyelvtudás népgazdasági érdek. A termelés csaknem valamennyi területén szaporodnak a nyelvtudást igénylő munkaterületek és a további fejlődés érdekeit szolgáló fontos feladatok elvégzéséhez szakembereink nem nélkülözhetik legalább egy-egy világnyelv ismeretét. Az iparban és a kereskedelemben dolgozó szakemberek nyelvi felkészítésének fontossága felelősségteljes feladatokat ró a nyelvoktatókra. Az ezzel kapcsolatos problémákat, az ipar idegen nyelvi szükségleteinek sajátos formáit, az iparnak az idegen nyelveket tudó káderekkel kapcsolatos igényeit elméleti és gyakorlati szempontból egyaránt országos szinten is meg kell vitatni. Erre nyújt lehetőséget a Miskolcon 1973. február 5-6-7-én a Magyar Tudományos Akadémia Matematikai és Alkalmazott Nyelvészeti Munkabizottsága, a Nehézipari Műszaki Egyetem Idegennyelvi Lektorátusa, valamint a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Országos Idegennyelvi Tanácsa által "Az idegen nyelv alkalmazása az iparban" címmel rendezendő konferencia.

A konferencia első napjának plenáris ülésén az első, vitaindító előadás "A nyelvismeret népgazdasági érdek" címmel fog elhangzani, s majd ezt követik a kutatómunka és a nyelvtudás összefüggéseiről, a szakfordítói és a szaktolmacsképzés lehetőségeiről, a káderképzésről és a nyelvvizsgáról, a fordítói szolgáltatások jelenéről és jövőjéről, továbbá a kereskedelem, a vendéglátóipar és az idegenforgalom sajátos nyelvi szükségleteiről szóló expozék. A nyelvi szakkáderképzés formáiról és módszereiről külföldi vendégek tájékoztatják a hallgatóságot.

A második napon a nyelvészet alkalmazása az iparban tárgykörben hangzanak majd el vitaindító előadások: "A nyelv és a nyelvészet a tudományos-technikai forradalom korában" - "A nyelvtudomány alkalmazásának irányai a modern ipari társadalomban" - "A gépi nyelvfeldolgozás alkalmazásának távlatai az iparban" - "Nyelvstatisztikai kutatások szerepe a tudományos-műszaki stílusrétegben" - "A terminológia tanulmányozásának aktuális kérdései a modern nyelvészet tükrében" - "Tananyagelmélet és a nyelvi stílusrétegek" - "Kommunikációelmélet és a nyelvhasználati rétegek" - "Nyelvészet és fordításelmélet", valamint "Műszaki ismeretek formalizálásának lehetőségei" címen.

A rendkívül fontos elméleti és gyakorlati részletkérdések megvitatására a következő négy szekcióban kerül majd sor: "Fordítás és szaktolmacskolás" - "Ipari terminológia" - "Szaktanfolyam, tananyag, metodika, szervezés" - "Nyelvhasználati rétegek és a szakmai oktatás". Külön, magyar nyelvi szekcióban hangzanak majd el problémafelvető kiselőadások a szakmai műveltség és az anyanyelvi kultúra - a terminológia és a nyelv művelés - a magyar műszaki nyelvhasználat sa-

játos szerkezettypusai - tárgyköréből, továbbá a magyar nyelv tudományos és műszaki stílusrétegének oktatási kérdéseiről külföldieknek - témából. A szekcióülések résztvevői számos, a műszaki nyelvhasználat-tal kapcsolatos nyelvhelyességi kériéssel is fognak foglalkozni.

Ez az előzetes híradás a konferencia rendkívül gazdag programjának még vázlatos ismertetésére sem vállalkozhat, annak érzékeltetésére azonban, hogy a nyelvészet ipari alkalmazásának kérdéseivel milyen szélességben és mélységben kívánunk foglalkozni, talán célszerű megemlíteni még néhány témakört: a műszaki információk megfogalmazásának lehetőségei - a dokumentációs nyelvészet - a kivonatolás kérdései - az idegen nyelvi szakelődás sablonmodelljei - a nyelvoktatás közgazdaságtani hatékonysága - piacutató - reklám és nyelvismeret - a gépi fordítás perspektívái a műszaki tájékoztatásban - a mérnöki-statisztikai nyelvészet jövője - a terminológia egységesítésének problémái stb.

Önkéntelenül is felvetődik a kérdés, hogy a rendező szervek kiknek a részvételére számítanak a konferencián. A válasz egyszerű: a nyelvtudást igénylő munkaterületek képviselőire, ipari és kereskedelmi vállalatok, üzemek dokumentációs tevékenységet végző szakembereire, a szaknyelv oktatásával foglalkozó idegen nyelvi lektorátusok küldötteire, a TIT keretében működő idegen nyelvi szakosztályok egy-egy képviselőjére és mindazokra, akik a szakemberek nyelvtudásának népgazdasági jelentőségét felismerve, az azzal kapcsolatos problémák megoldásában tudományos, oktató vagy szervező munkájukkal közreműködni kívánnak.

Gárdus János

HIR

Egy elemzés, amely azt vizsgálta, hogy a nagy referálólapok milyen osztályozási rendszert alkalmaznak a következő döbbenetes eredményt mutatta:

- 55,6% semmilyen szakrendszert nem alkalmaz,
- 37,4% saját rendszerében tárja fel anyagát,
- 7,0% használ csak valamilyen nemzetközileg elismert szakrendszert.

Ennek keretében az ETO-t inkább alkalmazzák, mint a Dewey vagy Bliss rendszert.

/Idézi: SENN, H.: Sachkatalogisierung heute c. cikkében. = Nachrichten, Nouvelles, Notizie, 48.k. 2.sz. 1972. p.61-70./